

İŞ DÜNYASININ KALICI BÜYÜME İÇİN BEKLENTİSİ

YATIRIM İŞTAHI DESTEKLENMELİ

İş dünyası, bugün açıklanacak büyüme verileri öncesi beklentilerini paylaştı. Salgına rağmen 2. çeyrekte yüzde 20'nin üzerinde büyüme bekleyen iş dünyası temsilcileri, gelecek dönemde sürdürülebilir büyüme için yatırım iştahının desteklenmesini istiyor.

Düşük cari açıkla yılı kapatacağız

ANADOLU Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) Başkanı Orhan Aydın: Salgın sürecinin olumsuzluklarına rağmen bu yılı düşük cari açıkla ve yüzde 8'in üzerinde

bir büyüme ile kapatırız. Daha önceden hedeflediği üzere 2023 yılında cari denge sağlanıp sürdürülebilir bir büyüme başarılacak. Reel kesim güven endeksi, kapasite kullanım oranı, **sanayi** üretim verilerine baktığımızda ikinci çeyrekte yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme bekliyoruz. Bunların reel ekonomiye olumlu yansımaları da zaman içinde olacak.

Orhan Aydın

Nitelikli işgücü sorununu çözmeliyiz

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan:

Bu dönemde ekonomik toparlanma ülkeler arasında eşitsiz dağılsa da Türkiye'nin ana ihracat pazarları genellikle pozitif ayrışan grupta yer aldı. Türk **sanayi** sektörü, ikinci çeyrekte 53,3 milyar dolarlık rekor büyüklükte ihracat yaparak hem büyüme hem de cari dengeye önemli bir destek sağladı.

Erdal Bahçivan

2020'nin ikinci çeyreğinde salgın nedeniyle yıllık bazda yüzde 10,3 daralan Türkiye ekonomisi, 2021'in ikinci çeyreğinde güçlü baz etkisiyle yıldan yıla yüzde 20'nin üzerinde büyümüş olabilir. Yılın geri kalanında tedarik dar boğazının kademeli bir şekilde hafiflemesi yönündeki beklenti gerçekleşirse bu durum girdi temin sorunlarını azaltarak üretimi ve ihracatı destekleyecektir. Büyü-

me performansının kalıcı ve sürdürülebilir olması için gelecek dönemde fiyat istikrarı hayati önemini koruyacak. Bunun yanı sıra **sanayi** sektörünün nitelikli iş gücü, verimlilik, yerli hammadde gibi alanlarda devam eden sorunlar çözüme kavuşturulmalı. Ekonomik güven göstergeleri, **sanayicilerin** büyük bir yatırım motivasyonuna sahip olduğunu gösteriyor. Yatırım iştahı mutlaka etkin bir şekilde desteklenmeli.

Yatırımlarda artık vites büyütmeliyiz

İSTANBUL Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç: İkinci çeyrekte Türkiye ekonomisi yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme performansı göstermeyi başwacacak. Bu büyüme oranını sadece baz etkisiyle ulaşılmış nominal bir değerden fazlasını, üretim, yatırım ve ihracat kalemlerinden beslenen re-

Şekib Avdagiç

el ve güçlü bir çıkışı da ifade ediyor. Bu güçlü çıkışın arkasında, iş dünyasının aralıksız 6 çeyrektir giriştiği makine teçhizatındaki yatırım hamlesinin payı büyük. Bu sayede gelen yurt içi ve yurt dışı talebi kesintisiz ve zamanında karşılayarak ekonomimiz için katma değer üretmeye hep beraber devam ediyoruz ancak bizim bu büyümeyi sürdürebilmemiz için yatırımlara vites büyüterek devam etmemiz şart. Salgın nedeniyle olağan dışı durum yaşamazsak yılın genelinde yüzde 7 civarı bir büyüme rakamına ulaşacağımızı düşünüyoruz."

İş dünyası bugün açıklanacak büyüme verileri öncesi beklentilerini paylaştı

Ekonomide yüzde 20 **BÜYÜME** bekleniyor

/// Pazarlar pozitif ayrıştı

TÜİK tarafından bugün yılın ikinci çeyreğine ilişkin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH) verileri bugün açıklanıyor. İş dünyası temsilcileri de salgının tüm olumsuzluklarına rağmen yılın ikinci çeyreğinde yüzde 20'yi aşması beklenen büyümenin 2021'in tamamında yüzde 7-8 bandında gerçekleşebileceğini öngörürken, sürdürülebilir rakamlara ulaşmada nitelikli yatırımların kilit önemde olduğunu belirtiyor. **İstanbul Sanayi Odası (ISO) Başkanı Erdal Bahçivan**, "Türkiye'nin ana ihracat pazarları genellikle pozitif ayrışan grupta yer aldı. Türk sanayi sektörü, ikinci çeyrekte 53,3 milyar dolarlık rekor büyüklükte ihracat yaparak hem büyümeye hem de cari dengeye önemli bir destek sağladı" dedi.

/// Yerli kaynaklara erişim şart

İSTANBUL Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, ikinci çeyrekte Türkiye ekonomisinin yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme performansı göstermeyi başaracağını ifade etti. Kapasite kullanım oranında yüzde 80'lere yaklaştığına işaret eden Avdagiç, "Reel sektörün üretim ve yatırım iştahı yerinde. Salgın nedeniyle olağan dışı yeni bir durum yaşamazsak yılın genelinde yüzde 7 civarı bir büyüme rakamına ulaşacağımızı düşünüyoruz" diye konuştu. Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) Genel Başkanı Orhan Aydın ise "Son dönemlerde yerli teknolojiye atılan devasa adımların yanı sıra ülke içinde ve kara sularındaki kaynaklara erişim de bizi ekonomik bağımsızlığa götürecektir" ifadelerini kullandı. **7'de**

ISO Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Ekonomik güven göstergeleri, **sanayicilerin** büyük bir yatırım motivasyonuna sahip olduğunu gösteriyor" dedi. İTO Başkanı Şekib Avdagiç ise, "Bu büyümeyi sürdürebilmemiz için yatırımlara vites büyüterek devam etmemiz şart" diye konuştu. ASKON Genel Başkanı Orhan Aydın da ekonomik bağımsızlığın formülünü açıkladı

Sürdürülebilir büyüme için yatırım vitesi artsın

Bugün açıklanacak büyüme verileri öncesi beklentilerini paylaşan iş dünyası temsilcileri, salgının tüm olumsuzluklarına rağmen ekonominin ikinci çeyrekte yüzde 20'nin üzerinde büyüyeceğinin öngördü. İş insanları, "Büyümeyi sürdürebilmemiz için yatırımlara vites büyütürsek devam etmemiz şart" dedi

TÜRKİYE İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından bugün yayın ikinci çeyreğine ilişkin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH) verileri bugün açıklanacak. İş dünyası temsilcileri, salgının tüm olumsuzluklarına rağmen yılın ikinci çeyreğinde yüzde 20'yi aşması beklenen büyümenin 2021'in tamamında yüzde 7-8 bandında gerçekleşebileceğini öngörürken, sürdürülebilir rakamlara ulaşmada nitelikli yatırımların kilit önemde olacağını belirtiyor. Büyüme verileri beklentisiyle ilgili açıklama yapan İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, ikinci çeyrekte Türkiye ekonomisinin yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme performansı göstermeyi başaracağını ifade etti. Yılın ikinci 3 aylık döneminde geçen yıla kıyasla **sanayi** üretiminde yüzde 41,1'lik, kapasite kullanım oranında yüzde 63,4'ten yüzde 75,9'a artış kaydedildiğini aktaran Avdagiç, burada baz etkisinden kaynaklanan bir ivmenin gözlemlendiğini söyledi.

Maliyeti azaltacak düzenleme şart

Avdagiç, bu büyüme oranının sadece baz etkisiyle ulaşılmış nominal bir değerden fazlasını, üretim, yatırım ve ihracat kalemlerinden beslenen reel ve güçlü bir çıkışı da ifade ettiğini vurgulayarak, "Bu güçlü çıkışın arkasında, iş dünyasının aralıksız 6 çeyreklik giriştiği makine teçhizatındaki yatırım hamlesinin payı büyük. Bu sayede gelen yurt içi ve yurt dışı talebi kesintisiz ve zamanında karşılayarak ekonomimiz için katma değer üretmeye hep beraber devam ediyoruz ancak bizim bu büyümeyi sürdürebilmemiz için yatırımlara vites büyütürsek devam etmemiz şart." dedi. Kapasite kullanım oranında yüzde 80'lere yaklaşıldığına işaret eden Avdagiç, şunları kay-

Şekib Avdagiç

Erdal Bahçivan

detti: "Reel sektörün üretim ve yatırım istahı yerinde. İş var, dünya mal ticareti geçen yıla göre yüzde 20 artmış durumda ancak bir yandan da kurulu kapasitenin sonuna yaklaşmış durumdayız. Diğer yandan, delta varyantının etkisini artırması tedarik zincirinde yeni kopmalara neden oluyor. Bunlar da ham madde ve lojistik maliyetlerini arttırmaya devam ediyor. Baltık Kuru Yük Endeksi, son 11 yılın zirvesine çıkmış durumda. Bu gelişmeler sadece temin anlamında değil, finansman anlamında da şirketlerimizin işletme sermayesini oldukça zorluyor. Özel sektör olarak beklentimiz, hem finansman hem de yatırım arzısı, istihdam, enerji, ham madde gibi üretim faktörleri maliyetlerini aşağı çekecek düzenlemelerin gündeme gelmesidir. Salgın nedeniyle oluşan dışı yeni bir durum yaşamasak yılın genelinde yüzde 7 civarı bir büyüme rakamına ulaşacağımızı düşünüyoruz."

Fiyat istikrarı önemli

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan da 2021'in ilk yarısında küresel ekonominin güçlü bir toparlanmaya sahne olduğu-

nu belirterek, Kovid-19 aşarının yaygınlaşması, salgın tedbirlerinin gevşetilmesi ve kısıtlamalardan etkilenen hizmet faaliyetlerinin normalleşmesiyle ikinci çeyrekte talep üzerindeki baskının azaldığını ifade etti. Bahçivan, "2020'nin ikinci çeyreğinde salgın nedeniyle yıllık bazda yüzde 10,3 daralan Türkiye ekonomisi, 2021'in ikinci çeyreğinde güçlü baz etkisiyle yıldırdan yıla yüzde 20'nin üzerinde büyümüş olabilir. Mevcut tablo, Türkiye'nin 2020'deki yüzde 1,8'lik büyümenin ardından 2021'i yüzde 7'nin üzerinde güçlü bir büyümeyle kapatabileceğine işaret ediyor" dedi. Büyüme performansının kalıcı ve sürdürülebilir olması için gelecek dönemde fiyat istikrarı ve finansal istikrarın hayati önemini koruyacağını vurgulayan Bahçivan, bunun yanı sıra **sanayi** sektörünün nitelikli iş gücü, verimlilik, yerli ham madde, çevre ve sürdürülebilirlik gibi alanlarda devam eden yapısal sorunlarının çözüme kavuşturulması gerektiğini söyledi. **Erdal Bahçivan**, salgın sonrası yeniden şekillenen tedarik zincirlerinde Türk **sanayisinin** yeni pazarlara ulaşmak ve mevcut pazar-

lardaki ağırlığını artırmak için büyük fırsatlarla karşı karşıya olduğunu, bu fırsatların değerlendirilmesi için rekabet gücünün teknoloji ve verimlilikten alınması, yeni yatırımların bu alanlara odaklanması gerektiğini kaydetti. Ekonomik güven göstergelerinin, **sanayicileri** büyük bir yatırım motivasyonuna sahip olduğunu gösterdiğine işaret eden Bahçivan, "Bu yatırım istahı mutlaka etkin bir şekilde desteklenmelidir. Salgın dönemi başladığından beri her ortamda söylediğimiz gibi, Türkiye **sanayisi** diğer sektörlerin içinde bulunduğu olumsuzlukları fazlasıyla kapatarak gerek istihdamın korunması gerek döviz getirici faaliyetler gerek yeni yatırımlar gerekse kamu maliyesine vergi yönünden yaptığı katkılarla adeta salgın döneminin kurtarıcı yıldızı olma görevini fazlasıyla yerine getirmişti. Önemli olan bundan sonraki süreçte de normalleşmeyle beraber bu ivmenin, Türk **sanayisinin** kaliteli ve nitelikli büyümesinin, Türkiye'nin gelirine aynı nitelik ve kaliteyi getirecek şekilde destekleyerek devam etmesi" diye konuştu.

Orhan Aydın

Bu yıl büyüme yüzde 8'i aşar

Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) Genel Başkanı Orhan Aydın ise salgın sürecinin tüm olumsuzluklarına rağmen düşük cari açığı bu yılın, yüzde 8'in üzerinde bir büyüme ile kapatılacağı öngörüsünde bulundu. Daha önceden hedeflediği üzere 2023 yılında cari dengeyi sağlayıp sürdürülebilir bir büyümenin başarılacağını aktaran Aydın, "Bu Türkiye için bir milattır. Ekonomide yerliliği artırarak adeta bağımsızlık mücadelesi veriyoruz. Son dönemlerde yerli teknolojiye atılan devasa adımların yanı sıra ülke içinde ve kara sularındaki kaynaklara erişim de bizi ekonomik bağımsızlığa götürmektedir. Reel kesim güven endeksi, kapasite kullanım oranı, **sanayi** üretim verilerine baktığımızda ikinci çeyrekte yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme bekliyoruz. Elbette bunların reel ekonomiye olumlu yansımaları da zaman içinde olacaktır. Sabrederseniz çok güzel yarınlarla hep birlikte ulaşacağız." ifadelerini kullandı.

“Büyümeyle sürdürülebilirliğimiz için yatırımları büyütmemiz şart”

İkinci çeyrek büyüme rakamları bugün açıklanıyor. İş dünyası temsilcileri rakamın yüzde 20'nin üzerinde olmasını bekliyor ve uyarıyor, “Bu büyümenin sürdürülebilmesi için yatırımların büyütülmesi ve desteklenmesi şart.”

İş dünyası temsilcileri, salgının olumsuzluklarına rağmen yılın ikinci çeyreğinde yüzde 20'yi aşması beklenen büyümenin 2021'in tamamında yüzde 7-8 bandında gerçekleşebileceğini öngörürken, sürdürülebilir rakamlara ulaşmada nitelikli yatırımların kilit önemde olacağını belirtiyor. İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdağ, ikinci çeyrekte Türkiye ekonomisinin yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme performansı göstermeyi başaracağını ifade etti. Yılın ikinci 3 aylık döneminde geçen yıla kıyasla **sanayi** üretiminde yüzde

41,1'lik, kapasite kullanım oranında yüzde 63,4'ten yüzde 75,9'a artış kaydedildiğini aktaran Avdağ, burada baz etkisinden kaynaklanan bir ivmenin gözlemlendiğini söyledi. Avdağ, “Bu güçlü çıkışın arkasında, iş dünyasının aralıksız 6 çeyrek girildiği makine teçhizatındaki yatırım hamlesinin payı büyük. Bizim bu büyümeyle sürdürülebilirliğimiz için yatırımlara vites büyüterek devam etmemiz şart.” dedi. Avdağ, şunları kaydetti: “Kuru kapasitenin sonuna yaklaşmış durumdayız. Özel sektör olarak beklentimiz, hem finansman hem de yatırım ara-

Şekib Avdağ, bu güçlü çıkışın arkasında iş dünyasının altı çeyrek giriştiği makine yatırım hamlesinin büyük payı olduğunu söyledi.

zisi, istihdam, enerji, ham madde gibi üretim faktörleri maliyetlerini aşacağı çekecek düzenlemelerin gündeme gelmesidir.”

Sürdürülebilir büyüme için finansal istikrar hayati önemde

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan da İSO Satınalma Yöneticileri Endeksi gibi öncü verilerin **sanayi** sektörünün 2. çeyrekte

Erdal Bahçivan, **sanayi** sektörünün nitelikli iş gücü, verimlilik, yerli hammadde ve çevre alanlarındaki yapısal sorunlarının çözülmesi gerektiğini dile getirdi.

de büyümeyle çok ciddi katkı vereceği, önemli bir rakamla karşı karşıya olunacağı işaretini verdiğini aktararak, şu değerlendirmelerde bulundu: “Bu tabloya göre, 2020'nin ikinci çeyreğinde salgın nedeniyle yıllık bazda yüzde 10,3 daralan Türkiye ekonomisi, 2021'in ikinci çeyreğinde güçlü baz etkisiyle yüzde 20'nin üzerinde büyümüş olabilir. 2021'i yüzde 7'nin üzerinde büyümeyle kapatabiliriz.”

Büyüme performansının kalıcı ve sürdürülebilir olması için fiyat istikrarı ve finansal istikrarın hayati önemini koruyacağını vurgulayan Bahçivan, **sanayi** sektörünün nitelikli iş gücü, verimlilik, yerli hammadde, çevre ve sürdürülebilirlik gibi alanlarda devam eden yapısal sorunlarının çözümü kavuşturulması gerektiğini söyledi; “Bu yatırım iştahı etkin bir şekilde desteklenmelidir” dedi.

Ekonomide yerliliği artırarak bağımsızlık mücadelesi veriyoruz

Anadolu Asanları İşadamları Derneği (ASKON) Genel Başkanı Orhan Aydın salgın sürecinin tüm olumsuzluklarına rağmen düşük cari açlıkla bu yılın, yüzde 8'in üzerinde bir büyüme ile kapatılacağı öngörüsünde bulundu. Aydın, “Ekonomide yerliliği artırarak adeta bağımsızlık mücadelesi veriyoruz. Reel kesim güven endeksi, kapasite kullanım oranı, **sanayi** üretim verilerine baktığımızda ikinci çeyrekte yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme bekliyoruz.” ifadelerini kullandı.

ARAŞTIRMA | Sanayi Sektörü

en iyiyeye ÇEYREK VAR

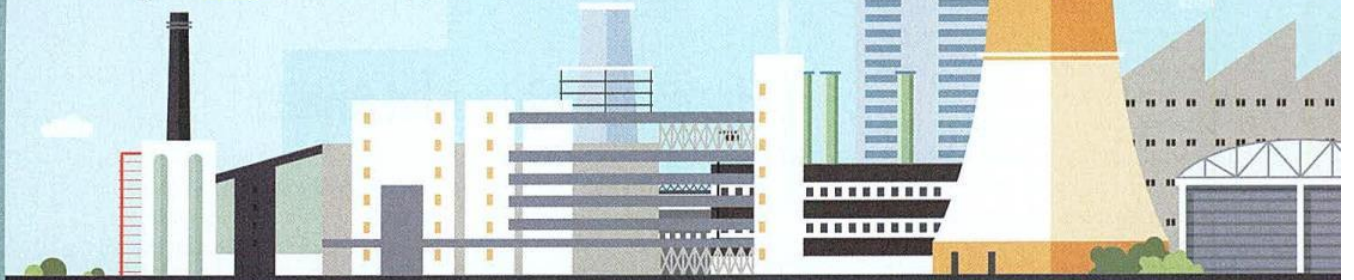
TÜRKİYE EKONOMİSİNİN BEL KEMİĞİ OLAN **SANAYİ** SEKTÖRÜNDE, AŞILAMANIN YAYGINLAŞMASINA BAĞLI OLARAK YAŞANAN TALEP ARTIŞI ÇARKLARI HIZLANDIRDI. ÜRETİMDE KAPASİTENİN AŞILDIĞI **SANAYİ**, SON ÇEYREKTE YENİ REKORLAR KIRMAYA HAZIRLANIYOR. ARAŞTIRMAMIZ İSE **SANAYİCİNİN** 2022'YE YENİ YATIRIM İKLİMİYLE GİRECEĞİNİ ORTAYA KOYUYOR.

Arzu Kurum

“G eçmişin de baz etkisiyle birlikte **sanayide** büyük bir başarı hikayesi yazıldı. Sanayinin bu yılki başarısı bir gurur abidesi oldu” diyerek söze giriş yapıyor **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan**: “Büyümeye katkısıyla birlikte bir kez daha **sanayinin** gücü görüldü. **Sanayi** asla ve asla ihmal edilmemesi gereken bir sektör olduğunu gösterdi.” Bahçivan, **sanayide** ibrenin büyümeye döndüğünü işaret ediyor. Türkiye ekonomisinin itici gücü ve lokomotif olarak gösterilen **sanayi** sektöründe bir süredir çarklar hızlı bir şekilde dönüyor. Üretim kapasitesinin de yatırımların da iştahlı bir şekilde arttığı 2021’de son çeyrek için beklentiler bir hayli yüksek. Aşılı çalışmalarının yaygınlaşması ve normalleşmeyle birlikte üretim ve satışların giderek artacağı bir döneme giren **sanayi** sektörü son çeyrekte yeni rekorlara

hazırlanıyor. Yaşanan canlanmayı veriler de doğruluyor.

Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) açıkladığı verilere göre **sanayi** üretim endeksi (takvim etkisinden arındırılmış) haziranda (2021) aylık bazda yüzde 2,3, yıllık bazda ise yüzde 23,9 artış gösterdi. Mevsim ve takvim etkisinden arındıra-

rak bakıldığında ise sanayi üretim endeksi 136 ile tarihi rekor kırdı. Yaşanan hareketlilik iş gücü verilerine de yukarı yönlü yansıdı. Yine TÜİK'in işgücü araştırması haziranda istihdamın arttığını gösterdi. Bu kapsamda elde edilen sonuçlara göre Mayıs ayındaki tam kapanmayı takip eden ve normalleşmenin başladığı haziran ayında işsizlik bir önceki aya göre 2,5 puan düşüştü yüzde 10,6 oldu. Toparlanmayla birlikte sanayicinin moral bulduğu sektörde, ihracatta da yüzler gülüyor. Yılbaşında 184 milyar dolar olan Türkiye'nin 2021 ihracat hedefi, önce 200 milyar dolar, sonrasında ise 200 milyar doların üzeri olarak revize edildi. 2021 sonu için belirlenen hedeflerin gerçekleşmesi halinde ise Türkiye, küresel ticaretten aldığı payı tarihinde ilk defa yüzde 1'in üzerine çıkaracak.

İstanbul Medipol Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Nurullah Gür, faiz ve üretim maliyetlerinin yüksek olduğu bir dönemde sanayideki bu güçlü performansı tetikleyen

ISO Başkanı
Erdal Bahçivan

faktörleri şu şekilde sıralıyor: "Aşılamanın Kuzey Yarım Küre'de hızlanmasıyla birlikte gelişmiş ülkelerde ekonomi tahmin edilenden daha hızlı toparlandı. ABD ve Avrupa ülkelerinin ithalat talebi arttı. Salgın döneminde küresel tedarik zincirlerinde meydana gelen bazı aksaklıklar, Asya ülkelerine alternatif oluşturabilecek Türkiye gibi bazı üretici ülkeler için bir fırsat penceresi açtı.

Avrupa-Asya hattında taşımacılık maliyetlerinin artması belli açılardan Türkiye'nin işine geldi. Çin'den mal getirmek daha pahalı hale gelince Türkiye'den mal çekmek özellikle Avrupalılar için daha cazip oldu. Sanayiye sadece dış piyasa değil, iç piyasa da destek oluyor. Yüksek faiz ve enflasyona rağmen, iç talepte halen belli bir canlılık var."

Hızla toparlanma sürecine giren Türkiye ekonomisinin önümüzdeki dönemde de bizi hareketli günler bekliyor. Hazır giyimden mobilyaya, beyaz eşyadan kimyaya kadar her sektördeki firmalar, üretim kapasitelerini en üst seviyeye çıkararak, yeni yatırımlar için harekete geçti bile. Sanayide yakaladığı ivmeyi yılsonuna kadar sürdürmeyi hedefleyen iş dünyası, 2022'de bahar rüzgarları estirecek.

YATIRIM GÜNDEMDE ENFLASYON TAKİPTE

Sanayicilerin yılın son çeyreğindeki gündeminde ise yeni yatırımlar var. Bu noktaya dikkat çeken Bahçivan, bir de uyarıda bulunmayı ihmal etmiyor: "Sanayici yatırım iklimine girmişken bu sürecin iyi yönetilmesi gerekiyor." Öte yandan yüksek enflasyon ortamında sanayici yatırım yapmakta zorlanıyor. Bir de buna pandemiyle ilgili halen süren belirsizlikler de eklenince **Erdal Bahçivan**, kaliteli büyümeyi destekleyecek yatırımlara daha çok ihtiyaç duyulduğuna vurgu yaparak, 2022'de de sanayicinin gündeminde yeni yatırımın bulunduğunu ancak enflasyonu yakından takip edeceklerine işaret ediyor.

ARAŞTIRMA | Sanayi Sektörü

YÜZDE 1,5 HEDEFİ

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkan Şekib Avdağ, 2021'i pandemiyle birlikte iş yapma kabiliyetlerini geliştirdikleri bir yıl olarak yorumluyor. Avdağ, "Küresel çapta da talep arttı. Bu talep artışını fırsata çeviren ülkelerin başında da Türkiye geliyor. İmalat sanayi genelinde kapasite kullanımı Temmuz 2021'de yüzde 76,7 ile 1,5 yılın zirvesine ulaştı. 2021'in ilk çeyrek büyüme verilerinde de makine ve teçhizat yatırımlarında yüzde 30,5'lik artış dikkat çekmişti" diyor. Diğer yandan Türkiye'nin küresel ihracattan aldığı payın, yıl bitmeden ilk kez yüzde 1'in üzerine çıkması bekleniyor. Bu payın 2020'de yüzde 0,96 seviyesinde olduğunu hatırlatan Avdağ, bunun ikinci önemli eşik olduğunun altını çizerek psikolojik sınırın geçildiğine dikkat çekiyor: "Şimdi tüm ihracatçılar olarak kısa vadeli ilk hedefimiz bu payı, yüzde 1,5'a çıkarmak olmalı. Rakamlar gösteriyor ki iş dünyamız 2021'de daha çok üretti, daha çok yatırım yaptı ve daha çok uluslararası arenada boy gösterdi. Türk sanayisi için önemli bir başarı. 2022'de bu artış ivmesinin süreceğine inanıyoruz."

İTO Başkanı
Şekib Avdağ

MÜSİAD Başkanı
Abdurrahman Kaan

BÜYÜMEDE LOKOMOTİF ETKİ

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Başkanı Abdurrahman Kaan da Covid-19'un ilk karantinalarıyla Nisan 2020'de dip seviyeleri gören imalat sektörünün, devam eden süreçte hızlı bir toparlanma kaydettiğine işaret ediyor. Sanayinin, büyümenin lokomotifi olacağını söyleyen Kaan'a göre sınırlamaların esnemesi ve aşılama faaliyetlerinin hızlanmasıyla birlikte üçüncü çeyrek itibarıyla toparlanma hızlanacak. İhracatın, Türkiye'nin güçlü büyümesinde belirleyici bir rol oynayacağını savunan Kaan, "Gerek lojistik güzergâhlarının kesişme noktasında yer almamız, gerek üretim gücünün giderek doğru kayması ve gerekse pandemi sürecinde ertelenen talebin gecikmeli ve artan şekilde piyasalara yansması, Türkiye ekonomisinin muhakkak suretle değerlendirmesi gereken fırsat alanları olarak ön plana çıkıyor" diyor.

YATIRIMCI İŞTAHLI

Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) iş dünyasının nabzını tuttuğu araştırmalarda ise pandeminin işletmeler üzerindeki etkisinin hafifliyor gibi görünse de hala devam ettiğini, bazı sorunların, kronikleştiğini ortaya koyuyor. Bu kapsamda yılın ilk çeyreğinde yayımlanan bir araştırmaya katılan firmaların

yüzde 41'i krizin etkilerini büyük ölçüde hissettiğini, yüzde 35'i de etkilendiğini ifade ediyor. Mikro ve küçük ölçekli işletmelerde bu etki yüzde 51'e kadar çıkıyor. Öte yandan yatırım iştahında bir artış olduğunu da yaptıkları araştırmalar ve üyelerin davranışlarında gözlemlediklerini söyleyen TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, yüzde 56'lık bir oran ile iş dünyasının gelecek çeyreklerde yatırım yapacağını belirtiyor ve konuşmasını şu şekilde sürdürüyor: "2021'de büyümede yüzde 5-6 arasında bir performans sergileyebileceğimiz görülüyor." Turan, bu kapsamda, yılın son çeyreğinin ve 2022'nin Türkiye sanayisi açısından iyi geçmesi için merkezde alınan kararların sahaya tam olarak yansıtılmasının büyük önem teşkil ettiğini savunuyor.

SİPARİŞ YAĞIYOR

İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) Başkanı Mustafa Gültepe, pandemi koşullarının en ağır yaşandığı 2020'de hazirandan sonra sektördeki üretimlerinde yüzde 80 kapasitenin altına düşmediklerine dikkat çekiyor: "Hatta iki ay tarihi rekor kırdık. 2021'e de aynı hızla girdik." Bu yılın ilk altı ayında 2019'a göre yüzde 8, 2020'ye göre yüzde 34 oranında büyüyen hazır giyim sektörü, 2021'de ek olarak 50 bin kişilik istihdam oluşturdu. Son çeyreğe yönelik kapasitelerin dolduğunu söyleyen Gültepe, "Bu yılı 19 milyar dolarla kapatmayı hedefliyoruz. Aldığımız siparişler kapasitemizi aşıyor. Ek kapasiteler için yeni yatırımlar yapıyoruz. Bu ek kapasiteleri Anadolu'ya kaydırıyoruz. Yeni yatırımlar için de 6'ncı, 5'inci, 4'üncü teşvik bölgelerini tercih ediyoruz" diyor. Gültepe, bunların dışında 2022'de yeni yatırımların da gündeme alınması

TÜRKONFED Başkanı
Orhan Turan

İHKİB Başkanı
Mustafa Gültepe

gerektiğini vurguluyor. Zira siparişler artıyor buna oranla yeni kapasite ihtiyacı da katlanıyor. 2022'ye büyüme ve yatırımlarla girmeye hazırlanan sektörün ihracat hedefi 20 milyar dolar. Yeni yatırımların devreye girmesiyle 50 bin ek istihdam oluşturulması da gündemde.

ALIMLAR SÜRECEK

Lokomotif sektörlerden biri olan hazır giyim ve konfeksiyonda bu süreçte genel olarak iyi bir performans gösterdi. Sektör 2021'in yedi aylık bölümünde 11 milyar 131 milyon dolarlık ihracata imza attı. İhracat ocak-temmuz döneminde 2020'ye göre yüzde 26,8, 2019'a göre yüzde 7,2 arttı. Temmuz ayında kapasite kullanım oranı yüzde 77,8'e çıktı. Bu doğrultuda önümüzdeki birkaç ay için ise siparişlerde herhangi bir sorun görünmüyor. Türkiye Geyim Sanayicileri Derneği (TGSD) Müşterek Başkanı Sanem Dikmen'e göre üçüncü çeyrekte de hem ihracat hem de iç pazarda artış eğilimi devam edecek. Diğer taraftan dünyayı ve Türkiye'yi etkisi altına alan salgında dördüncü dalgadan Türkiye'nin hazır giyimde rakibi olan Asya ülkeleri çok daha olumsuz etkileniyor. Bu süreçte alımların daha fazla Türkiye'ye kayma olasılığının görüldüğünü düşünen Dikmen, "Ekim-Ara-

MOBSAD Başkanı
Nuri Gürcan

lık dönemi sektör için en yılın en iyi çeyreği olabilir. İç pazarda bu yıl 2019'un seviyesini yakalayabiliriz. Yılı reel olarak yüzde 6-8 arasında bir büyüme ile kapatacağımızı öngörüyoruz" diyor.

HEDEF 4 MİLYAR DOLARLIK İHRACAT

Pandemi döneminin yıldızı parlayan sektörlerinin başında gelen mobilya sektörü ise 2020'de ihracatta 2019 rakamlarını koruyarak yılı 3,5 milyar dolarla kapattı. Bu yıla bakıldığında ise ilk yedi ayda 2 milyar doların üzerinde bir ihracat gerçekleştirildi. Bu sene için 4 milyar doların üzerinde ihracat gerçekleştirilmesi hedefleniyor. Diğer taraftan iç pazarda 60 milyar liralık bir satış hacmine ulaşan sektörde aşılmanın Türkiye ve dünyada yaygınlaşması normalleşmeyi de hızlandırdı. 2022'de de her yıl olduğu gibi yüzde 10-15 büyüyen mobilya sektörünün büyüme performansını devam ettirmenin öncelikleri olduğunu anlatan Mobilya Sanayi İş Adamları Derneği'nin (MOBSAD) Başkanı Nuri Gürcan, "2023 için 10 milyar dolar ihracat hedefimiz ve mobilyanın kilogram başına katma değerini 3 dolar seviyesinden 5 dolar seviyesine çıkarmak bulunuyor. ABD ve İngiltere öncelikli pazarlarımız arasında yer alırken, Avrupa'da da mobilyanın tasarım ülkesi olarak anılmak istiyoruz" diyor.

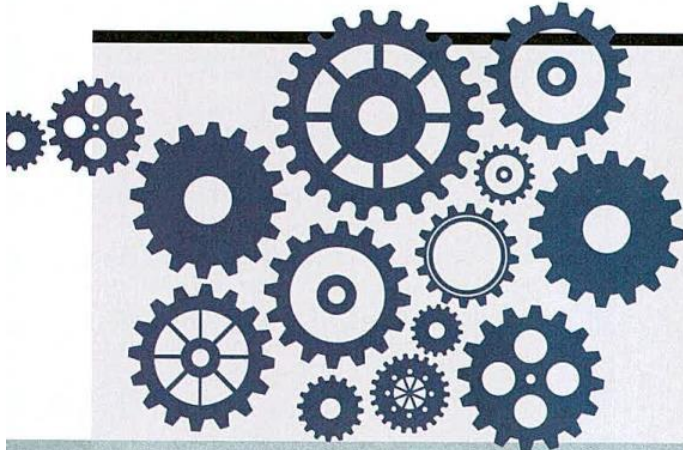
TGSD Müşterek Başkanı
Sanem Dikmen

SEKTÖR ÜÇÜNCÜLÜĞE OYNUYOR

2021'e iyi başlayan ev ve mutfak eşyaları sektörünün ise ilk altı aylık dönemde ihracat verileri birim fiyatlarla olmasa da hacimsel büyüklükte yüzde 56'lık bir artışa ulaştı. Mayıs ayı ihracat rakamlarının beklentilerin altında kalması nedeniyle endişeye kapılan sektör, haziranda yine artış trendine girerek yükselişe geçti. Sektör haziran ayında 2020'nin aynı dönemine göre yüzde 61, altı aylık döneme göre ise yüzde 56 artarak,

EVSİD Başkanı
Talha Özger

Güçlü Büyüme Kası

Dünyanın ikinci büyük beyaz eşya üretim üssü olmayı sürdüren Türkiye, 4 milyar doların üzerinde cari fazla veriyor. Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği'nin (TÜRKESD) elde ettiği verilere göre toplam satışlar 2020'nin ilk yarısına kıyasla yüzde 41 artarak 17 milyon 426 bin 912 adet olarak gerçekleşti. Geçen senenin göre yüzde 48'lik üretim artışı sağlandı. TÜRKESD Yönetim Kurulu Başkanı Can Dinçer, "Türkiye'nin büyüme kasları güçlü çalışıyor" diyor.

ARAŞTIRMA | Sanayi Sektörü

altı aylık dönemde 1.7 milyar dolarlık hacme ulaştı. Ev ve Mutfak Eşyaları Sanayicileri ve İhracatçıları Derneği (EVSİD) Başkanı Talha Özger, ilk altı aylık verilerdeki artış doğrultusunda dokuz aylık dönemi, geçen senenin aynı dönemine göre çok daha iyi bir performansla kapatacaklarını öngörüyor. Yılın geri kalanında da performanslarını bu şekilde devam ettirebilmeleri halinde dünya sıralamasında bir veya iki basamak yukarıya çıkabileceklerini düşünen Özger, "Sektör olarak hedefimiz ilk etapta üçüncülük. Öncelikli hedefimiz İtalya, Hollanda, Fransa, ABD ve Polonya'yı geçmek olacak" diyor.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KISKACINDA

Sanayinin son çeyrek ajandasını araştırırken gıda sektörünü incelememek olmaz. Temel tüketim maddesi un sektörü güçlü altyapısı, yüksek kapasitesi ve köklü geçmişi ile Türkiye gıda sanayisinin en önemli kollarından biri olarak öne çıkıyor. Pandemi döneminde kesintisiz üretim ve tedariki sürdürerek, gıda güvenliğindeki sorumluluğunu gerçekleştiren sektör, bununla beraber, son yedi yıldır dünyadaki un ihracat liderliğini de korudu. Bu doğrultuda un ihracatı değer bazında geçtiğimiz sezona kıyasla yüzde 2,5'lik artış sağladı. Bitki gelişimi ve kuraklık etkisiyle geçen seneye göre yüzde 15'e kadar üretimde kayıp bekleniyor. Eylül 2020'de 308 bin ton ile sezonun en yüksek ihracat miktarı yakalanmıştı, bu yıl eylül ayında bir tık geride kalılabileceğini tahmin ediliyor. Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu (TUSAF) Başkanı Dr. Eren Günhan Ulusoy, tüm bunlara rağmen yine dünya sıralamasında ihracat şampiyonu olacaklarını ve 3 milyon tonluk bir satış yaparak 1 milyon dolarlık gelir elde etmeyi planladıklarını vurguluyor.

ALTI AYDA YARALAR SARILDI

2020'de dünya çapında 2019'a kıyasla yüzde 0,9 düşüşle 1,86 milyar tona gerileyen Türkiye çelik üretimi ise 2020'de yüzde 6,1 oranında artarak 35,8 milyon ton olarak gerçekleşti. 2021'in ilk yarısında, Türkiye çelik sektörünün üretim, tüketim ve ihracatında ciddi iyileşmelerin sağlandığı bir dönem oldu. Sektör ham çelik üretimindeki artış yüzde 20,6, tüketimindeki artış ise yüzde 29 seviyesine ulaştı. Çelik ürünleri ihracatında da büyük çelik tüketicisi ülkelerin uyguladığı tüm koruma tedbirlerine rağmen yüzde 17,1 oranında artış sağlandı. Türkiye Çelik Üreticileri Derneği (TÇÜD) Yönetim Kurulu Başkanı Fuat Tosyalı, bu performansın ortaya çıkmasında, pandeminin etkisinin en çok hissedildi-

TUSAF Başkanı Eren
Günhan Ulusoy

TKSD Başkanı Haluk
Erceber

TÇÜD Başkanı
Fuat Tosyalı

PAGDER Başkanı
Selçuk Gülsün

ği 2020'nin nisan, mayıs ve kısmen haziran aylarındaki düşük performanstan kaynaklanan baz etkisinin de katkı sağladığına işaret ediyor. Sektörde geçen yılki yüzde 66-67 kapasite kullanım oranlarına kıyasla, bu yıl yüzde 70'in üzerinde ki seviyelere çıkılması bekleniyor. Önümüzdeki döneme ilişkin ise Tosyalı, "2022'yi, yassı ürün kapasitesinde yaklaşık 4 milyon ton civarında artışın söz konusu olduğu, ihracatımızın bu yeni artışlar, yeni kapasiteler ve yeni üretimler sayesinde, gelişme sürecine gireceği, yüzde 10 civarında üretim ve ihracat artışının söz konusu olacağı bir yıl olarak görüyoruz" diyor.

İLK DOKUZ AYDA REKOR BEKLENTİ

3,7 trilyon euro büyüklükte olan dünya kimya pazarından sadece yüzde 0,8 pay alan Türkiye kimya sektörü de bu alanda daha fazla pay almak için çalışmalarını aralıksız sürdürüyor. 73 milyar dolar büyüklüğe sahip olan Türkiye ilaç, plastik ve kauçuk dahil kimyasallar pazarı pandemiden olumsuz etkilenen sektörlerden. Zira 2020 Nisan'da başlayan pandemi üretim ve satışlara olumsuz yansısı da haziran ayında sektör hızlı bir toparlanma sürecine girdi. Tedarik zincirindeki nakliye ve aşırı fiyat artışlarına rağmen yılı 2019'a göre yüzde 3,3 artış ile 18,4 milyar dolar ihracat ve yüzde 1,5 azalarak 35,7 milyar dolar ithalat ile kapattı. 2019'da kimya sektörünün Türkiye'nin toplam dış ticaret açığından aldığı pay yüzde 59,3 iken, 2020'de yüzde 35,5 oranında azaldı. Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği (TKSD) Yönetim Kurulu Başkanı Haluk Erceber, 2021'in ilk dokuz aylık döneminde sektörün üretim ve satış performansı için pozitif bir değerlendirmede bulunuyor: "Pandemi risklerine rağmen yüksek

ARAŞTIRMA | Sanayi Sektörü

SEKTÖRLERİN BÜYÜME BEKLENTİLERİ	
SEKTÖR	2021 YIL SONU HEDEFLERİ
Çelik	2021'in ilk yarısı, çelik sektöründe iyileşmelerin sağlandığı bir dönem oldu. Ham çelik üretimindeki artış % 20,6, tüketimindeki artış ise % 29 seviyesine ulaştı. Kapasite kullanım oranının % 70'in çıkması bekleniyor.
Kimya	2019'a göre % 3,3 artış ile 18,4 milyar dolar ihracat ve % 1,5 azalarak 35,7 milyar dolar ithalat ile kapattı. Kimya sektörünün toplam dış ticaret açığından aldığı pay, 2020'de % 35,5 oranında azaldı. Bu yıl 21,5 milyar dolarlık ihracat hedefleniyor.
Plastik	Plastik sektörü 2020'de 9,54 milyon ton üretim, 584 bin ton ithalat, 2,38 milyon ton ihracat ve 7,74 milyon ton iç pazar tüketimi gerçekleşti. Sektörde bu yılsonu için 5 milyar dolarlık ihracata ulaşılacak isteniyor.
Tekstil	2021'in yedi aylık bölümünde 11 milyar 131 milyon dolarlık ihracata imza attı. İhracat ocak-temmuz döneminde 2020'ye göre yüzde 26,8 arttı. Üretim ilk dokuz ayda % 30 artması bekleniyor.
Hazır Giyim ve Konfeksiyon	Bu yılın ilk altı ayında 2020'ye göre % 34 oranında büyüyen hazır giyim sektörü, 2021'de 50 bin kişilik ek istihdam sağlayarak, 19 milyar dolarlık ihracat hedefliyor.
Mobilya	Mobilya sektörü 2020'de ihracatta 2019 rakamlarını koruyarak yılı 3,5 milyar dolarla kapattı. Bu yıla bakıldığında ise ilk yedi ayda 2 milyar doların üzerinde bir ihracat gerçekleştirdi. Yılsonu için planda 4 milyar dolarlık ihracat var.
Ev ve Mutfak Eşyaları	Ev ve mutfak eşyaları sektörü Haziran'da 2020'nin aynı dönemine göre yüzde 61, altı aylık döneme göre ise yüzde 56 artarak, altı aylık dönemde 1,7 milyar dolarlık hacme ulaştı. 3,4 milyar dolarlık ihracat ulaşılması öngörüülüyor.
Un Sanayi	Türkiye'nin un ihracatı yılın ilk yarısında 2020'nin aynı dönemine göre % 11,5 artarak 493 milyon dolar oldu. Un ihracatı değer bazında geçtiğimiz sezona kıyasla % 2,5'lik artış sağladı. 2021'de hedef 3 milyon ton ihracatla, 1 milyar dolarlık gelir.
Bilgi ve İletişim Teknolojileri	Türkiye bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü bir önceki yıla kıyasla % 22 büyüyerek 189 milyar liralık hacme ulaştı. Sektörün bu yılsonunda % 10 büyümesi bekleniyor. Küresel pazarın 2025'de 5 trilyon dolara yükselmesi bekleniyor.

kapasite kullanımı (yüzde 80) ile üretim ve satış performansı göstereceğiz. İhracatın 16,5 milyar doları aşarak yeni bir rekora yaklaşmasını öngörüyoruz." Erceber, sektörün bu tempo ile 2021'i yaklaşık 21,5 milyar dolar ihracat ile kapatabileceğini söylüyor.

PERFORMANS YÜKSELTTİ

Dünyanın beşinci Avrupa'nın ise Almanya'dan sonra ikinci plastik üreticisi konumunda yer alan Türk plastik sektörünün; bugün 10 milyon tona yaklaşan toplam üretimi, 33 milyar dolar civarında da cirosu bulunuyor. 5 milyar dolara yaklaşan direkt ihracat sayesinde ise ülke ekonomisine sağladığı katkı her yıl giderek artıyor. 2020 Plastik Sektörü İzleme Raporu'na göre sektörde 2020'de 9,54 milyon ton üretim, 584 bin ton ithalat, 2,38 milyon ton ihracat ve 7,74 milyon ton iç pazar tüketimi gerçekleşti. 1,8 milyon ton dış ticaret

TÜBİSAD Başkanı
Levent Kızıltan

fazlasının verildiği 2020'de miktar bazında, ihracatın üretim içindeki payı yüzde 25, ithalatın yurt içi tüketim içindeki payı da yüzde 8 olarak gerçekleşti. Sektör, geçen yıl pandeminin etkisiyle üç-dört aylık süreci çok düşük rakamlarla tamamlanmış olsa da ilerleyen zamanda gücünü toparlayarak performansını yükseltti. Plastik Sanayicileri Derneği (PAGDER) Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Gülsün'e göre geçen yıla kıyasla baz etkisi de göz önünde bulundurulduğunda bu yıl sektörün pozitif bir tablo ile dokuz aylık süreci tamamlayacağı söylenebilir. Gülsün, bu doğrultuda sektörün yaklaşık yüzde 13 oranında daha fazla mamul işlediği ilk altı aylık süreçteki performansını sürdürerek, sektörün tarihi üretim seviyesinin üstüne çıkacağını öngörüyor.

BİLİŞİM KRİTİK ROL OYNUYOR

Pandeminin en olumlu etkilediği sektörlerden biri de bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü oldu. TÜBİSAD ve Deloitte işbirliğiyle hazırlanan Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü 2020 Yılı Pazar Verileri raporuna göre, bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü bir önceki yıla kıyasla yüzde 22 büyüyerek 189 milyar liralık hacme ulaştı. Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) Yönetim Kurulu Başkanı Levent Kızıltan, 2020'de sektörün TL bazında yüzde 22 oranında büyüme gösterdiğine dikkat çekiyor. Eğitimden sağlığa kadar pek çok temel ihtiyacın çözümünde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kritik bir rol oynadığını vurguluyor. Öte yandan sektörün yarattığı katma değer, pandemiden bağımsız olarak zaten her geçen yıl artıyordu. Levent Kızıltan, elindeki öncü verilerin 2021'in ilk dokuz aylık bölümünde de sektörün büyüme trendini doğruladığını belirtiyor. Kızıltan, "Raporumuza göre 2021'in büyüme beklentisi yüzde 10 seviyelerinde" diyor. □

Şekib Avdağ

Reel sektörün yatırım iştahı yerinde

KAPASİTE kullanım oranında yüzde 80'lere yaklaştığına işareten Avdağ, şunları kaydetti:

"Reel sektörün üretim ve yatırım iştahı yerinde. İş var, dünya mal ticareti geçen yıla göre yüzde 20 artmış durumda ancak bir yandan da kurulu kapasitenin sonuna yaklaşılmış durumdayız. Diğer yandan, delta varyantının etkisini artırması tedarik zincirinde yeni kopmalara neden oluyor. Bunlar da ham madde ve lojistik maliyetlerini arttırmaya devam ediyor. Baltık Kuru Yük Endeksi, son 11 yılın zirvesine çıkmış durumda. Bu gelişmeler sadece temin anlamında değil, finansman anlamında da şirketlerimizin işletme sermayesini oldukça zorluyor. Özel sektör olarak beklentimiz, hem finansman hem de yatırım arazisi, istihdam, enerji, ham madde gibi üretim faktörleri maliyetlerini aşağı çekecek düzenlemelerin gündeme gelmesidir. Salgın nedeniyle olağan dışı yeni bir durum yaşamazsak yılın genelinde yüzde 7 civarı bir büyüme rakamına ulaşacağımızı düşünüyoruz."

2.çeyrekte %20'lik büyüme bekliyoruz

TÜRKİYE İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yarın yılın ikinci çeyreğine ilişkin Gayri Safi Yurt içi Hasıla (GSYH) ve rileri yarın açıklanacak.

AA Finans Beklenti Anketi'ne katılan ekonomistler, ilk çeyrekte yüzde 7 büyüyen Türkiye ekonomisinin, ikinci çeyrekte yüzde 21,8'lik GSYH artışı yakalayacağını öngörüyor. İş dünyası temsilcileri de ekonomistlerin öngörülerine paralel bir şekilde ikinci çeyrekte yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme yakala-

bileceğini, yılın tamamının ise yüzde 7-8 bandında kapatılabileceğini belirtiyor.

Konuyla ilgili değerlendirmelerde bulunan İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdağ, ikinci çeyrekte Türkiye ekonomisinin yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme performansı göstermeyi başaracağını ifade etti.

Yılın ikinci 3 aylık döneminde geçen yıla kıyasla **sanayi** üretiminde yüzde 41,1'lik, kapasite kullanım oranında yüzde 63,4'ten yüzde 75,9'a artış kaydedildiğini aktaran Avdağ, burada baz etkisinden kaynaklanan bir ivmenin gözlemlendiğini söyledi.

Avdağ, bu büyüme oranının sadece baz etkisiyle ulaşılmış nominal bir değerden fazlasını, üretim, yatırım ve ihracat kalemlerinden beslenen reel ve güçlü bir çıkışla ifade ettiğini vurgulayarak, "Bu güçlü çıkışın arkasında, iş dünyasının aralıksız 6 çeyrek giriştiği makine teçhizatındaki yatırım hamlesinin payı büyük. Bu sayede gelen yurt içi ve yurt dışı talebi kesintisiz ve zamanında karşılayarak ekonomimiz için katma değer üretmeye hep beraber devam ediyoruz ancak bizim bu büyümeyi sürdürebilmemiz için yatırımlara vites büyüterek devam etmemiz şart." dedi.

'Sanayi sektöründeki büyüme umut verici'

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Başkanı **Erdal Bahçivan** da 2021'in ilk yarısında küresel ekonominin güçlü bir toparlanmaya sahne olduğunu belirterek, Covid-19 aşılmasının yaygınlaşması, salgın tedbirlerinin gevşetilmesi ve kısıtlamalardan etkilenen hizmet faaliyetlerinin normalleşmesiyle ikinci çeyrekte talep üzerindeki baskının azaldığını ifade etti. Arzın talebe yetişememesi nedeniyle girdi tedariki, ulaşım ve lojistik alanlarında ise krizin devam ettiğine işaret eden Bahçivan, "Bu dönemde ekonomik toparlanma ülkeler arasında eşitsiz dağılsa da Türkiye'nin ana ihracat pazarları genellikle pozitif ayrışan grupta yer aldı. Türk **sanayi** sektörü, ikinci çeyrekte 53,3 milyar dolarlık rekor büyüklükte ihracat yaparak hem büyümeye hem de cari dengeye önemli bir destek sağladı." dedi.

Erdal Bahçivan

İş dünyası ikinci çeyrekte yüzde 20 büyüme bekliyor

EKONOMİ SERVİSİ

İş dünyası temsilcileri, salgının tüm olumsuzluklarına rağmen yılın ikinci çeyreğinde yüzde 20'yi aşması beklenen büyümenin 2021'in tamamında yüzde 7 - 8 bandında gerçekleşebileceğini öngörürken, sürdürülebilir rakamlara ulaşmada nitelikli yatırımların kilit önemde olacağını belirtiyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yılın ikinci çeyreğine ilişkin Gayri Safi Yurt içi Hasıla (GSYH) verileri bugün açıklanacak.

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdağ, ikinci çeyrekte Türkiye ekonomisinin yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme performansı göstermeyi başaracağını ifade etti. Yılın ikinci 3 aylık döneminde geçen yıla kıyasla **sanayi** üretiminde yüzde 41.1'lik, kapasite kullanım oranında yüzde 63.4'ten yüzde 75.9'a artış kaydedildiğini aktaran Avdağ, burada baz etkisinden kaynaklanan bir ivmenin gözlemlendiğini söyledi.

Avdağ, "Reel sektörün üretim ve yatırım iştahı yerinde. Olağan dışı yeni bir durum yaşamazsak

yılın genelinde yüzde 7 civarı bir büyüme rakamına ulaşacağımızı düşünüyoruz" dedi.

Güçlü toparlama

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan da 2021'in ilk yarısında küresel ekonominin güçlü

bir toparlanmaya sahne olduğunu belirterek, "Türkiye ekonomisi, 2021'in ikinci çeyreğinde güçlü baz etkisiyle yıldan yıla yüzde 20'nin üzerinde büyümüş olabilir. Türkiye 2020'deki yüzde 1.8'lik büyümenin ardından 2021'i yüzde 7'nin üzerinde güçlü bir büyümeyle kapatabilecek"

diye konuştu. Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) Genel Başkanı Orhan Aydın ise salgın sürecinin tüm olumsuzluklarına rağmen düşük cari açıkla bu yılın, yüzde 8'in üzerinde bir büyüme ile kapatılacağı öngörüsünde bulundu.

BUGÜN AÇIKLANACAK YÜZDE 20'İN ÜZERİNDEKİ BÜYÜMENİN ARDINDAN, TÜRKİYE EKONOMİSİ YÜKSEKTEN UÇACAK

İmalatta bağımsızlık savaşını kazanıyoruz

Türkiye ikinci çeyrekte 53,3 milyar dolarlık rekor ihracat yaptı. Reel kesim güveni, kapasite kullanımı, sanayi üretimi zirve yaptı. Patronlar "Yerliliği artırarak bağımsızlık mücadelesini kazanıyoruz" diyor.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yılın ikinci çeyreğine ilişkin Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) verileri bugün açıklanacak. Ekonomistler, ilk çeyrekte yüzde 7 büyüyen Türkiye ekonomisinin, ikinci çeyrekte yüzde 21,8'lik artışı yakalayacağını öngörüyor. İş dünyası temsilcileri de yılın tamamının yüzde 7-8 bandında kapatılabileceğini belirtiyor. İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şekib Avdağ'ı "Bu güçlü çıkışın arkasında, iş dünyasının aralıksız 6 çeyrek

giriştiği makine teçhizatındaki yatırım hamlesinin payı büyük. Bu sayede talebi kesintisiz ve zamanında karşılayarak, ekonomimiz için katma değer üretmeye devam ediyoruz. Ancak bizim bu büyümeyi sürdürebilmemiz için yatırımlara vites büyütmemiz şart" dedi. **İstanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan** da, arzın talebe yetişememesi nedeniyle girdi tedariki, ulaşım ve lojistik alanlarında krizin devam ettiğini belirterek "Türkiye pozitif ayrışan grupta yer aldı. Türk sanayi

sektörü, ikinci çeyrekte 53,3 milyar dolarlık rekor büyüklükte ihracat yaparak hem büyümeye hem de cari dengeye önemli bir destek sağladı. Salgın sonrası yeniden şekillenen tedarik zincirlerinde Türk sanayisi, yeni pazarlara ulaşmak ve mevcut pazarlardaki ağırlığını artırmak için büyük fırsatlarla karşı karşıya. Bunların değerlendirilebilmesi için rekabet gücünün teknoloji ve verimlilikten alınması, yeni yatırımların bu alanlara odaklanması gerekiyor. Bu yatırım iştahı mutlaka etkin bir şe-

kilde desteklenmelidir" diye konuştu. Anadolu Aslanları İş Adamları Derneği Başkanı Orhan Aydın ise "Ekonomide yerliliği artırarak âdeta bağımsızlık mücadelesi veriyoruz. Reel kesim güven endeksi, kapasite kullanım oranı, sanayi üretim verilerine baktığımızda ikinci çeyrekte yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme bekliyoruz. Elbette bunların reel ekonomiye olumlu yansımaları da zaman içinde olacaktır. Sabredersek çok güzel yarınlara hep birlikte ulaşacağız" ifadelerini kullandı.

Sürdürülebilir ve kalıcı büyüme için yatırımlar kilit önemde

İş dünyası temsilcileri, Türkiye'nin güçlü şekilde büyümeye devam etmesi temennisinde bulundular. "Sürdürülebilir ve kalıcı rakamlara ulaşmak için nitelikli yatırımlar devam etmeli" dediler.

VİTES YÜKSELTME LİYİZ

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, "Gerek iç gerekse dış talebi kesintisiz ve zamanında karşılayarak ekonomimiz için katma değer üretiyoruz ancak bizim bu büyümeyi sürdürebilmemiz için yatırımlara vites yükselterek devam etmemiz şart" ifadelerini kullandı.

Kapasite kullanım oranında yüzde 80'lere yaklaştığına dikkati çeken Avdagiç, şunları kaydetti: "Reel sektörün üretim ve yatırım iştahı yerinde. İş var, dünya mal ticareti geçen yıla göre yüzde 20 artmış durumda ancak bir yandan da kurulu kapasitenin sonuna yaklaşmış vaziyetteyiz. Diğer yandan Delta varyantının etkisini artırması tedarik zincirinde yeni kopmalara neden oluyor. Bunlar da hammadde ve lojistik maliyetlerini arttırmaya devam ediyor. Baltık Kuru

Yük Endeksi'nin son 11 yılın zirvesine çıktığı ortada. Bu gelişmeler sadece temin anlamında değil, finansman anlamında da şirketlerimizin işletme sermayesini oldukça zorluyor. Özel sektör olarak beklentimiz, hem finansman hem de yatırım arazisi, istihdam, enerji, hammadde gibi üretim faktörleri maliyetlerini aşağı çekecek düzenlemelerin gündeme gelmesidir. Salgın nedeniyle olağan dışı yeni bir durum yaşamazsak yılın genelinde yüzde 7 civarı bir büyüme rakamına ulaşacağımızı düşünüyoruz."

GÜÇLÜ TOPARLANMA VAR

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan ise 2021'in ilk yarısında küresel ekonominin güçlü bir toparlanmaya sahne olduğunu belirtti. Bahçıvan, "Mevcut tablo, Türkiye'nin 2021'i yüzde 7'nin üzerinde güçlü bir büyümeyle kapatabileceğine işaret ediyor" şeklinde konuştu. Bahçıvan, büyüme performansının kalıcı ve sürdürülebilir olması için gelecek dönemde fiyat istikrarının hayati önemini koruyacağını vurguladı.

Büyüme beklentisi YÜZDE 20

■ Salgının tüm olumsuzluklarına rağmen yılın ikinci çeyreğinde büyümenin yüzde 20'yi aşması bekleniyor. **İSO Başkanı Erdal Bahçivan** "Ekonomik göstergeler, **sanayicilerin** büyük bir yatırım motivasyonuna sahip olduğunu gösteriyor. Bu yatırım istahı desteklenmelidir" dedi. ◦ 4

Güçlü büyüme heyecanı

Piyasalar bugün açıklanacak ikinci çeyrek büyüme oranına odaklanırken, iş dünyası ve ekonomistler yüzde 20'nin üzerinde büyümede hemfikir. **İş dünyası temsilcileri güçlü büyümeyle beraber yatırımların da artarak sürmesi gerektiğini belirtiyor.**

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından bugün açıklanacak olan 2021 yılı 2. çeyrek GSYH verilerine ilişkin beklenti anketine göre ekonomistler, yılın 2. çeyreğinde Türkiye ekonomisinin yüzde 21,8 büyümesini bekliyor. Ankete katılan ekonomistlerin 2. çeyrek büyüme beklentileri, yüzde 19 ile yüzde 24 aralığında yer aldı. 2021 yılı GSYH beklentilerinin ortalaması ise yüzde 8,1 olarak gerçekleşti. Ekonomistlerin 2021 yılı büyüme beklentileri, yüzde 6,7 ile yüzde 9,5 aralığında oldu. Bugün açıklanacak 2. çeyrek büyüme oranına odaklanan iş dünyası temsilcileri, salgının tüm

olumsuzluklarına ikinci çeyrekte yüzde 20'nin üzerinde büyüme beklediklerini aktardı.

YATIRIMDA VİTES ARTIRILIM

Büyümenin sürmesi için yatırımlara vites büyüterek devam etmek gerektiğini aktaran İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, "Özel sektör olarak beklentimiz; hem finansman hem de yatırım arzisi, istihdam, enerji, ham madde gibi üretim faktörleri maliyetlerini aşağı çekecek düzenlemelerin gündeme gelmesidir" dedi. **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan** da "Ekonomik güven

göstergeleri, **sanayicilerin** büyük bir yatırım motivasyonuna sahip olduğunu gösteriyor. Bu yatırım iştahı mutlaka etkin bir şekilde desteklenmelidir" diye konuştu.

YÜZDE 20'Yİ AŞARIZ

Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) Genel Başkanı Orhan Aydın ise salgın sürecinin tüm olumsuzluklarına rağmen düşük cari açıkla bu yılın, yüzde 8'in üzerinde bir büyüme ile kapatılacağı öngörüsünde bulundu. Son dönemlerde yer-

li teknolojiye atılan devasa adımlara dikkat çeken Aydın, "Ülke içinde ve kara sularındaki kaynaklara erişim de bizi ekonomik bağımsızlığa götürecektir. Reel kesim güven endeksi, kapasite kullanım oranı, **sanayi** üretim verilerine baktığımızda ikinci çeyrekte yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme bekliyoruz" ifadelerini kullandı.

İş dünyası yarın açıklanacak büyüme verileri öncesi beklentilerini paylaştı

İSTANBUL (AA)- İş dünyası temsilcileri, salgının tüm olumsuzluklarına rağmen yılın ikinci çeyreğinde yüzde 20'yi aşması beklenen büyümenin 2021'in tamamında yüzde 7-8 bandında gerçekleşebileceğini öngörüyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yarın yılın ikinci çeyreğine ilişkin Gayri Safi Yurt içi Hasiyla (GSYH) verileri bugün (1 Eylül 2021 Çarşamba) açıklanacak. AA Finans Beklenti Anketi'ne katılan ekonomistler, ilk çeyrekte yüzde 7 büyüyün Türkiye ekonomisinin, ikinci çeyrekte yüzde 21,8'lik GSYH artışı yakalayacağını öngörüyor. İş dünyası temsilcileri de ekonomistlerin öngörülerine paralel bir şekilde ikinci çeyrekte yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme yakalanabileceğini, yılın tamamının ise yüzde 7-8 bandında kapatılabileceğini belirtiyor. AA muhabirine değerlendirmelerde bulunan İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, ikinci çeyrekte Türkiye ekonomisinin yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme performansı göstermeyi başaracağını ifade etti.

Yılın ikinci 3 aylık döneminde geçen yıla kıyasla **sanayi** üretiminde yüzde 41,1'lik, kapasite kullanım oranında yüzde 63,4'ten yüzde 75,9'a artış kaydedildiğini aktaran Avdagiç, burada baz etkisinden kaynaklanan bir ivmenin gözlemlendiğini söyledi. Avdagiç, bu büyüme oranının sadece baz etkisiyle ulaşılmış nominal bir değerden fazlasını, üretim, yatırım ve ihracat kalemlerinden beslenen reel ve güçlü bir çıkışı da ifade ettiğini vurgulayarak, "Bu güçlü çıkışın arkasında, iş dünyasının aralıksız 6 çey-

rektir giriştiği makine teçhizatındaki yatırım hamlesinin payı büyük. Bu sayede gelen yurt içi ve yurt dışı talebi kesintisiz ve zamanında karşılayarak ekonomimiz için katma değer üretmeye hep beraber devam ediyoruz ancak bizim bu büyümeyi sürdürebilmemiz için yatırımlara vites büyütürük devam etmemiz şart." dedi. Kapasite kullanım oranında yüzde 80'lere yaklaşıldığına işaret eden Avdagiç, şunları kaydetti:

"Reel sektörün üretim ve yatırım iş-tahı yerinde. İş var, dünya mal ticareti geçen yıla göre yüzde 20 artmış durumda ancak bir yandan da kurulu kapasitenin sonuna yaklaşmış durumdayız. Diğer yandan, delta varyantının etkisini artırması tedarik zincirinde yeni kopmalara neden oluyor. Bunlar da ham madde ve lojistik maliyetlerini arttırmaya devam ediyor. Baltık Kuru Yük Endeksi, son 11 yılın zirvesine çıkmış durumda. Bu gelişmeler sadece temin anlamında değil, finansman anlamında da şirketle-

rimizin işletme sermayesini oldukça zorluyor. Özel sektör olarak beklentimiz, hem finansman hem de yatırım arzisi, istihdam, enerji, ham madde gibi üretim faktörleri maliyetlerini aşağı çekecek düzenlemelerin gündeme gelmesidir. Salgın nedeniyle olağan dışı yeni bir durum yaşamazsak yılın genelinde yüzde 7 civarı bir büyüme rakamına ulaşacağımızı düşünüyoruz."

"SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME İÇİN FİYAT İSTİKRARI VE FİNANSAL İSTİKRAR HAYATI ÖNEMİNİ KORUYACAK"

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan da 2021'in ilk yarısında küresel ekonominin güçlü bir toparlanmaya sahne olduğunu belirterek, Kovid-19 aşılmasının yaygınlaşması, salgın tedbirlerinin gevşetilmesi ve kısıtlamalardan etkilenen hizmet faaliyetlerinin normalleşmesiyle ikinci çeyrekte talep üzerindeki baskının azaldığını ifade etti. Arzın talebe yetişememesi ne-

deniyle girdi tedariki, ulaşım ve lojistik alanlarında ise krizin devam ettiğine işaret eden Bahçivan, "Bu dönemde ekonomik toparlanma ülkeler arasında eşitsiz dağılsa da Türkiye'nin ana ihracat pazarları genellikle pozitif ayrıştan grupta yer aldı. Türk **sanayi** sektörü, ikinci çeyrekte 53,3 milyar dolarlık rekor büyüklükte ihracat yaparak hem büyümeye hem de cari dengeye önemli bir destek sağladı." dedi.

Bahçivan, **İSO** Satınalma Yöneticileri Endeksi gibi öncü verilerin **sanayi** sektörünün 2. çeyrekte de büyümeye çok ciddi katkı vereceği, önemli bir rakamla karşı karşıya olunacağı işaretini verdiğini aktararak, şu değerlendirmelerde bulundu: "Bu tabloya göre, 2020'nin ikinci çeyreğinde salgın nedeniyle yıllık bazda yüzde 10,3 daralan Türkiye ekonomisi, 2021'in ikinci çeyreğinde güçlü baz etkisiyle yıldırdan yüzde 20'nin üzerinde büyümüş olabilir. Yılın geri kalanında tedarik dar boğazının kademeli bir şekilde hafiflemesi yönündeki beklenti gerçekleşirse bu durum girdi temin sorunlarını azaltarak üretimi ve ihracatı destekleyecektir. Öte yandan, yeni Kovid-19 varyantları, küresel para politikalarının seyri ve jeopolitik riskler başta olmak üzere pek çok belirsizlik var. Yurt içi tüketimin yılın son aylarında biraz yavaşlayabileceği görülüyor. Yılın ikinci yarısında baz etkisi nedeniyle ikinci yarıda muhtemelen daha düşük yıllık büyüme oranları göreceğiz. Yine de mevcut tablo, Türkiye'nin 2020'deki yüzde 1,8'lik büyümenin ardından 2021'i yüzde 7'nin üzerinde güçlü bir büyümeye kapatabileceğine işaret ediyor."